

Oikeuspsykiatrisen potilaan valvonta-aika	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa vastata oikeuspsykiatrisen potilaan hoidosta ja seurannasta valvonta-aikana. Erikoistuva osaa tukea potilasta lääkehoidon asianmukaiseen käyttöön, säännöllisiin avohoitokäynteihin, tarvittaviin laboratoriotutkimuksiin ja päihteettömään elämään. Erikoistuva osaa arvioida ja perustella Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) asiantuntijoille, milloin potilaan kohdalla on asianmukaista purkaa oikeuspsykiatrisen status ja milloin valvonta-aika tulee keskeyttää ja potilas siirtää takaisin psykiatriseen sairaalaan. Erikoistuva osaa laatia laadukkaita valvonta-aikalausuntoja ja olla vuorovaikutuksessa THL:n asiantuntijoiden kanssa. Erikoistuva osaa toimia osana moniammatillista tiimiä.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Kirjallisen materiaalin tuottaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Osaa hoitaa ja arvioida oikeuspsykiatrista, valvonta-ajalle siirrettyä potilasta yhdessä seniorilääkärin kanssa. Tuntee oikeuspsykiatrisen potilaan valvonta-aikaan liittyvän lainsäädännön ja THL:n ohjeistukset. On tutustunut valvonta-aikalausuntoihin. <i>Taso 2:</i> Osaa vastata seniorilääkärin ohjauksessa ja tuella oikeuspsykiatrisen potilaan hoidosta valvonta-aikana. Osaa tehdä seniorilääkärin ohjauksessa ja tuella valvonta-ajan arviointia ja vaadittavat kirjalliset lausunnot hyödyntäen moniammatillisen tiimin jäsenten työpanosta. Osaa tehdä seniorilääkärinohjauksessa ja tuella yhteistyötä THL:n oikeuspsykiatrisen yksikön kanssa. <i>Taso 3:</i> Osaa vastata itsenäisesti oikeuspsykiatrisen potilaan hoidosta valvonta-aikana. Osaa tehdä valvonta-ajan arvioinnit ja vaadittavat lausunnot itsenäisesti hyödyntäen moniammatillisen tiimin jäsenten työpanosta. Osaa tehdä itsenäisesti yhteistyötä THL:n oikeuspsykiatrisen yksikön kanssa.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa

Psykopatia ja sen arviointi	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva tuntee psykopatian käsitteen, tuntee oireyhtymään liittyvät luonteen ja käyttäytymisen erityispiirteet, osaa käyttää psykopatian arviointiin kehitettyä PCL-R mittaria ja osaa tulkita sen antamia tuloksia suhteuttaen tulokset potilaan kliiniseen tilaan. Erikoistuva osaa huomioida psykopaattisten piirteiden merkityksen potilaan vuorovaikutuksessa, hoitoon sitoutumisessa ja hoidon ennusteessa sekä arvioitaessa hänen riskiään antisosiaaliseen ja väkivaltakäyttäytymiseen.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Tuntee psykopatia- oireyhtymän ja sille tyypilliset luonteen ja käyttäytymisen piirteet, sen riskitekijät ja ennustearvon suhteessa psykiatriseen hoitoon ja antisosiaaliseen/väkivaltakäyttäytymiseen. <i>Taso 2:</i> Osaa huomioida psykopaattisten piirteiden merkityksen potilaan vuorovaikutuksessa ja käyttäytymisessä. On hankkinut itselleen PCL-R koulutuksen. <i>Taso 3:</i> Osaa käyttää PCL-R mittaria ja tulkita sen antamia tuloksia suhteuttaen tulokset potilaan kliiniseen tilaan.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Erikoistuvan tuottamat PCL-R arvioinnit

Kehityksellinen neuropsykiatria	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa tunnistaa, tutkia ja hoitaa kehityksellisiä neuropsykiatrisia häiriöitä: tarkkaavuuden ja yliaktiivisuuden häiriö, autismin kirjon häiriöt, Touretten syndrooma sekä oppimishäiriöt. Erikoistuva osaa konsultoida alan asiantuntijoista muodostuvaa moniammatillista työryhmää diagnostisissa ja erotusdiagnostisissa kysymyksissä ja hoito- ja kuntoutusratkaisuissa. Erikoistuva tuntee edellä kuvattujen häiriöiden kliiniset hoito- ja kuntoutusmahdollisuudet. Hän osaa huomioida kehityksellisen neuropsykiatrisen häiriön merkityksen potilaan hoidossa ja arvioitaessa henkilön mahdollista antisosiaalista tai väkivaltakäyttäytymistä. Erikoistuva osaa huomioida kehityksellisen neuropsykiatrisen häiriön synnyttämät haasteet vuorovaikutuksessa.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Aihealueeseen liittyvät strukturoidut haastattelumenetelmät ja elämäntietojen hyödyntäminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Omaa kehityksellisten neuropsykiatristen häiriöiden arvioinnin perustiedot; esitietojen hankkiminen, potilaan tutkiminen sekä tiedon ja tautiluokituksen soveltaminen. <i>Taso 2:</i> Omaa ADHD:n diagnostiikan, erotusdiagnostiikan ja lääkehoidon toteutuksen. Omaa perustiedot Touretten oireyhtymän luonteesta, tutkimusmenetelmistä ja yleisimmistä lääkehoidoista. Omaa hahmottaa autismin kirjon ilmiöt ja käynnistää erotusdiagnostiset tutkimukset ja omaa perustiedot kuntoutusvaihtoehdoista. Omaa perustiedot oppimishäiriöistä. Omaa konsultoida neuropsykologia, toimintaterapeutteja ja muita alan ammattilaisia diagnostiikassa, erotusdiagnostiikassa ja hoidon toteutuksessa. Omaa muokata omaa kommunikointia potilaan taitojen mukaan. <i>Taso 3:</i> Omaa soveltaa tasoa 2 oikeuspsykiatrisessa arvioinnissa ja hoidossa (esim. mielentilatutkimus, väkivaltariskiarviointi jne.). Tuntee lain kehitysvammaisten erityishuollosta ja erityisesti tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvän lainsäädännön ja osaa arvioida autismin kirjon henkilön hoidon tarvetta tästä näkökulmasta.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa

Neuromodulaatiohoidot	
1. Lyhyt kuvaus	<p>Erikoistuva tuntee sähköhoidon (ECT) indikaatiot, kontraindikaatiot ja haittavaikutukset. Erikoistuva osaa arvioida potilaan soveltuvuuden sähköhoitoon ja osaa arvioida hoidon vastetta. Erikoistuva osaa konsultoida anestesialääkärää ECT-hoidon suhteen. Erikoistuva osaa vastata potilaan sähköhoitosarjan aikaisesta lääkityksestä. Erikoistuva osaa kuvata potilaalle sähköhoidon käytännön toteutuksen.</p> <p>Erikoistuva tuntee transkraniaalisen magneettistimulaation (TMS) indikaatiot, kontraindikaatiot ja mahdolliset haittavaikutukset ja osaa arvioida potilaan soveltuvuuden hoitoon ja osaa arvioida hoidon vastetta. Erikoistuva osaa vastata potilaan hoitosarjan aikaisesta lääkityksestä. Erikoistuva osaa kuvata potilaalle TMS-hoidon käytännön toteutuksen.</p> <p>Erikoistuva tuntee teoreettisella tasolla transkraniaalisen tasavirtastimulaation (tDCS) ja syväaivostimulaation (DBS) ja niiden indikaatiot.</p>
2. Tärkeimmät osaamisalueet	<p>Lääketieteellinen osaaminen</p> <p>Vuorovaikutustaidot</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö</p>
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Erikoistuva tuntee ja tietää teoreettisella tasolla yllä mainitut neuromodulaatiohoidot (indikaatiot, kontraindikaatiot, haittavaikutukset, käytännön toteutus).</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Erikoistuva osaa yhteistyössä seniorilääkärin kanssa arvioida potilaan soveltuvuuden ECT-/TMS-hoitoon ja arvioida hoidon vastetta ja mahdollisia haittavaikutuksia. Erikoistuva osaa kuvata potilaalle hoidon käytännön toteutuksen ja vastata potilaan mahdollisiin kysymyksiin. Erikoistuva osaa seniorilääkärin tuella vastata potilaan sähköhoitosarjan aikaisesta lääkityksestä.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Erikoistuva osaa arvioida itsenäisesti potilaan soveltuvuuden ECT/TMS-hoitoon ja arvioida hoidon vastetta ja mahdollisia haittavaikutuksia. Erikoistuva osaa itsenäisesti vastata potilaan hoitosarjan aikaisesta lääkityksestä ja vastata potilaan kysymyksiin. Erikoistuva osaa itsenäisesti arvioida, milloin on tarvetta konsultoida anestesialääkärää ECT-hoidon suhteen.</p>
4. Arviointimenetelmät	<p>Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa</p> <p>Suora arviointi hoitotilanteissa</p>

Älyllinen kehitysvammaisuus	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva tuntee älyllisen kehitysvammaisuuden diagnostiset perusteet ja psykiatrisen lääkehoidon erityispiirteet kehitysvammaisilla (annostelu, lääkehoidon vasteen ja haittavaikutuksien arviointi). Erikoistuva osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä potilaan diagnosoinnissa ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Erikoistuva osaa huomioida älyllisen kehitysvammaisuuden oikeuspsykiatrisessa arvioinnissa (mielentilatutkimus, syyntakeisuus, väkivaltariskin arviointi) ja hoidossa. Erikoistuva tuntee lain kehitysvammaisten erityishuollosta ja erityisesti tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvän lainsäädännön. Erikoistuva osaa muokata omaa kommunikointiaan potilaan taitojen mukaan.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Moniammatillinen yhteistyö
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Tuntee älyllisen kehitysvamman diagnostiset kriteerit. Tuntee psykiatrisen lääkehoidon erityispiirteet kehitysvammaisilla (annostelu, lääkehoidon vasteen ja haittavaikutuksien arviointi). Osaa muokata omaa kommunikointia potilaan kehityksellisen tason mukaan. <i>Taso 2:</i> Osaa konsultoida kehitysvammalääkärää, neuropsykologia, toimintaterapeuttia, sosiaalityöntekijää ja muita alan ammattilaisia diagnostiikassa, erotusdiagnoosiikassa ja hoidon toteutuksessa. Osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä. Tuntee lain kehitysvammaisten erityishuollosta ja erityisesti tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvän lainsäädännön. <i>Taso 3:</i> Osaa soveltaa tasoja 1 ja 2 oikeuspsykiatrisessa arvioinnissa ja hoidossa (esim. mielentilatutkimus, syyntakeisuuden arviointi, tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon määrääminen, väkivaltariskiäarviointi jne.).
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Suora arviointi hoitotilanteissa

Persoonallisuushäiriöt	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa persoonallisuushäiriöiden kliinisen kuvan, diagnostiikan yleispiirteet ja hoidon päälinjat. Erikoistuva osaa käyttää diagnostista SCID II- haastattelua ja osaa suhteuttaa siitä saadun tiedon muuhun haastateltavasta saatuun tietoon.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Moniammatillinen yhteistyö
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva osaa persoonallisuushäiriöiden kliinisen kuvan ja diagnostiikan yleispiirteet. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa SCID II haastattelun ja osaa suhteuttaa siitä saadun tiedon muuhun haastateltavasta saatuun tietoon. Osaa persoonallisuushäiriöiden hoidon päälinjat (epävakaan persoonallisuuden KH-suositus jne.). Osaa konsultoida psykologia persoonallisuustutkimusten suhteen. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva on perehtynyt erityisesti epäluuloiseen, eristäytyvään ja psykoosipiirteiseen persoonallisuushäiriöön (DSM-järjestelmän klusteri A) sekä antisosiaaliseen, epävakaaseen, narsistiseen ja huomionhakuiseen persoonallisuushäiriöön (DSM-järjestelmän klusteri C) ja osaa huomioida kyseiset persoonallisuushäiriöt oikeuspsykiatrisessa arvioinnissa ja hoidossa (esim. mielentilatutkimus, syyntakeisuus, väkivaltariskiäriot, itsemurhariski jne.)
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Suora arviointi hoitotilanteissa

Psykiatrisen potilaan tutkiminen ja diagnostiikka	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa ottaa anamneesin ja tehdä kliinisen psykiatrisen haastattelun, kliinisen tutkimuksen ja hoitosuunnitelman. Erikoistuva osaa huomioida potilaasta aikaisemmin laaditut sairauskertomukset ja muun dokumentaation. Erikoistuva osaa diagnostisen SCID I-haastattelun (sekä SCID II; katso persoonallisuushäiriöt) ja osaa suhteuttaa siitä saadun tiedon muuhun haastateltavasta saatuun tietoon. Erikoistuva osaa käyttää työssään itsearviointilomakkeita (esim. BDI, AUDIT) ja ymmärtää niiden hyödyt ja rajoitukset. Erikoistuva osaa hyödyntää moniammatillista tiimiä (esim. psykologi, neuropsykologi, toimintaterapeutti, muut lääketieteen erikoisalajat) diagnostiikassa ja hoitosuunnitelman laatimisessa.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Moniammatillisuus
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva osaa psykiatrisen haastattelun yleisperiaatteet. Erikoistuva on tutustunut ajankohtaiseen WHO:n diagnoosiluokitukseen psykiatristen häiriöiden osalta. Erikoistuva tuntee tavallisimmat alan itsearviointilomakkeet. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa diagnostisen SCID- haastattelun ja osaa suhteuttaa siitä saadun tiedon muuhun haastateltavasta saatuun tietoon. Erikoistuva osaa asettaa psykiatriset diagnoosit ja laatia potilaan hoitosuunnitelman seniorilääkäriin tuella. Erikoistuva osaa hyödyntää moniammatillista tiimiä diagnostiikassa ja hoitosuunnitelman laatimisessa. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa diagnosoida potilaan ja laatia potilaan hoitosuunnitelman itsenäisesti. Erikoistuva osaa johtaa moniammatillista tiimiä diagnostisessa prosessissa sekä hoitosuunnitelman laatimisessa. Erikoistuva tuntee ajankohtaisen DSM- diagnoosijärjestelmän.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Potilaasta laaditut sairauskertomusmerkinnät ja lausunnot (esim. B-lausunto)

Käyttäytymis- ja hillitsemishäiriöt	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva on perehtynyt impulsiivisuuteen ja sen neurobiologiaan. Erikoistuva tuntee ja osaa diagnosoida oikeuspsykiatrian erikoisalan kannalta keskeiset käyttäytymis- ja hillitsemishäiriöt: tuhopolttohimo, pelihimo, näpistelyhimo ja toistuvat raivokohtaukset. Erikoistuva osaa häiriöiden kannalta keskeiset erotusdiagnostiset häiriöt. Erikoistuva tuntee edellä kuvattujen käyttäytymis- ja hillitsemishäiriöiden lääkehoidolliset ja psykososiaaliset hoitomahdollisuudet.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva on perehtynyt impulsiivisuuteen ja sen neurobiologiaan. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva tuntee ja osaa diagnosoida oikeuspsykiatrian erikoisalan kannalta keskeiset impulssikontrollin häiriöt: tuhopolttohimo, pelihimo, näpistelyhimo ja toistuvat raivokohtaukset. Erikoistuva osaa huomioida häiriöiden kannalta keskeiset erotusdiagnostiset häiriöt. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva tuntee edellä kuvattujen käyttäytymis- ja hillitsemishäiriöiden lääkehoidolliset ja psykososiaaliset hoitomahdollisuudet ja osaa ohjata potilaansa näiden piiriin.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Suora arviointi hoitotilanteissa

Oikeuspsykiatrian eettiset erityisongelmat	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva tunnistaa oikeuspsykiatriaan liittyvät erityiset eettiset ongelmakohdat ja kykenee niiden tasapainottamiseen kliinisessä työssä potilaan kohtaamisessa, työryhmän vetäjänä, oikeuspsykiatrian yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja viestinnässä
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Tuntee lääketieteellisen etiikan pääperiaatteet, lain potilaan asemasta ja oikeuksista sekä lainsäädännön, jonka nojalla potilaslain määrittämistä potilaan oikeuksista voidaan poiketa, ja osaa soveltaa niitä kliinisessä työssä potilaan edun mukaisesti. Osaa toimia potilaan edun mukaisesti tämän päätöksentekokyvyn ollessa alentunut kehitystason, tajunnantason heikkenemisen, kognitiivisten kykyjen heikkenemisen, psyykkisen sairauden tai kehitysvammaisuuden tai muiden erityisten olosuhteiden tai tilojen takia. Osaa soveltaa työssään mielenterveyslain tahdosta riippumattoman hoidon säädöksiä. Hallitsee lääkärintyön salassapito- ja tietosuojavelvoitteet ja -käytännöt sekä toiminnan tilanteissa, joissa näistä poiketaan.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Osaa kliinisessä työssään tasapainoisesti pohtia psyykkisen sairauden ja rikoskäyttäytymisen yhteyksiä ja näiden implikaatioita hoidolle, rikosseuraamuksille ja yhteisön turvallisuudelle. Ymmärtää potilaan ja yhteisön oikeuksiin liittyvät ristiriidat itsemääräämisen, hoidon saamisen oikeuden, tietosuojan, rikosoikeudellisten prosessien ja sivullisten turvallisuuden kannalta, ja osaa toimia työssään näiden optimaaliseksi tasapainottamiseksi. Kykenee tasapainottamaan näihin liittyviä ristiriitoja hoitoyhteisössä.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Osaa kehittää (oikeus)psykiatriasta palvelujärjestelmää lääketieteellisen etiikan pääperiaatteiden mukaisesti. Kykenee osallistumaan eettisesti kestävään priorisointikeskusteluun psykiatrisilla aloilla ja psykiatrian ja muiden palvelujärjestelmän toimintojen rajapinnassa. Kykenee eettisesti tasapainoiseen viestintään ja mediatyöyhteistyöhön oikeuspsykiatria sivuavissa kysymyksissä.</p>
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa

Itsetuhoisuuden arviointi ja hoito oikeuspsykiatriassa	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa arvioida itsetuhoisuuden riskiä oikeuspsykiatrisilla potilailla ja itsetuhoisuuden merkitystä rikoskäyttäytymiselle, suunnitella toimenpiteet itsetuhoisuuden riskin pienentämiseksi oikeuspsykiatrisen prosessin aikana ja tukea hoitoyhteisöä itsetuhoisuuden negatiivisten vaikutusten minimoimiseksi.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Osaa arvioida passiivista ja aktiivista itsetuhoisuutta eri häiriöissä ja hoitokonteksteissa, tunnistaa kohonneen itsemurhavaaran ja osaa suunnitella itsetuhoiselle psykiatriselle potilaalle tarpeenmukaiset interventiot. Tuntee tahdosta riippumattoman hoidon mahdollisuudet itsetuhoisen potilaan hoidossa ja osaa tarvittaessa ohjata potilaan tahdosta riippumattomaan hoitoon tämän itselleen aiheuttaman vaaran takia.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Tunnistaa oikeuspsykiatriin tutkimuksiin tai rikosseuraamuksiin joutuneen henkilön itsetuhoisuuden riskitekijät ja -tilanteet ja osaa suunnitella tarvittavat turvajärjestelyt. Osaa ohjata moniammatillisen työryhmän jäseniä itsetuhoisuuden seurannassa. Osaa arvioida itsetuhoisuuden merkitystä rikoskäyttäytymiselle ja syyntakeisuudelle.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Kykenee suunnittelemaan ja organisoimaan yhteisön toipumista edistävät interventiot hoidon aikana tapahtuneen itsemurhan jälkihoitamiseksi ja osallistumaan rakentavaan tiedottamiseen. Hallitsee hoidon aikana tapahtuneen itsemurhan tai vakavan läheltä piti -tilanteen jälkiselvittelyn vaatiman viranomaisyhteistyön.</p>
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa Erikoistuvan kirjoittamien lausuntojen arviointi

Oikeuspsykiatrisen hoidon suunnittelu	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva hallitsee kriminaalipotilaana hoitoon määrättyjen sekä vaikeahoitoisten ja vaarallisten psykiatristen potilaiden hoidon ja kuntoutuksen suunnittelun ja toteutuksen hoidosta vastaavana lääkärinä.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Erikoistuva hallitsee skitsofreniaryhmän psykoosien, vakavien mielialahäiriöiden, persoonallisuushäiriöiden ja päihdehäiriöiden hoitolinjat nuoruusikäisillä, aikuisilla ja vanhuksilla ja tuntee pääpiirteissään muiden psykiatristen häiriöiden hoidon keskeiset periaatteet.</p> <p>Erikoistuva osaa toimia eri ikäisten potilaiden hoitavana lääkärinä moniammatillisessa työryhmässä edellä mainittujen häiriöiden hoidossa. Erikoistuva tuntee ja osaa soveltaa tahdosta riippumatonta psykiatrista hoitoa koskevaa lainsäädäntöä kriminaalipotilaiden ja vaikeahoitoisten ja vaarallisten psykiatristen potilaiden hoidossa.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Erikoistuva tuntee edellä mainittujen häiriöiden yhteydet rikoskäyttäytymiseen, osaa arvioida väkivaltaisen ja muun rikoskäyttäytymisen riskiä psykiatrisissa häiriöissä ja kohdentaa hoitosuunnitelman rikoskäyttäytymisen riskiä pienentävällä tavalla.</p> <p>Erikoistuva osaa arvioida hoidon vaikuttavuutta tasapainoisesti psykiatrisen oirekuvan lievenemisen, toimintakyvyn paranemisen ja (väkivalta)rikoskäyttäytymisen riskin pienentämisen kannalta. Erikoistuva ymmärtää päihdeettömyyden merkityksen vakavista mielenterveyden häiriöistä kärsivien oikeuspsykiatristen potilaiden rikoksista pidättäytymiselle ja osaa suunnitella hoidon päihdeettömyyttä tukevalla tavalla.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Erikoistuva hallitsee oikeuspsykiatrisesta sairaalahoidosta jatkohoitoon siirtymisen sekä kliiniseltä että juridishallinnolliselta kannalta. Hän osaa suorittaa oikeuspsykiatriseen valvonta-aikaan liittyvät lääkärin tehtävät ja tehdä ja saattaa toimeksi (väkivalta)rikollisuuden riskiä pienentävän jatkohoitosuunnitelman. Erikoistuva osaa konsultoida muiden psykiatrian erikoisalojen ja päihdehuollon toimijoita hoidon suunnittelussa, kun potilailla on väkivaltaikäyttäytymiseen, vahingoittavaan seksuaalikäyttäytymiseen tai muuhun rikoskäyttäytymiseen liittyviä riskejä ja vaikeuksia. Erikoistuva osaa viestiä rakentavasti oikeuspsykiatrisen hoidon alueelle kuuluvista asioista oikeuspsykiatrian ulkopuolisille toimijoille.</p>
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa Erikoistuvan kirjoittamien lausuntojen arviointi

Seksuaaliset kohdehäiriöt	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva tuntee normaalin ja poikkeavan seksuaalisen kehityksen, hallitsee seksuaalisten kohdehäiriöiden diagnostiikan, osaa arvioiden seksuaalisten kohdehäiriöiden merkitystä syyntakeisuudelle ja suunnitella seksuaalisesta kohdehäiriöstä kärsivän potilaan turvallisen hoidon.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Tunnistaa poikkeavaan seksuaaliseen kehitykseen viittaavat käyttäytymispiirteet lapsilla. Tuntee nuoruusiän normaalin seksuaalisen kehityksen ja tunnistaa sen poikkeavuuksiin viittaavat käyttäytymispiirteet. Osaa tehdä aikuisen tai nuoruusikäisen kokonaisvaltaisen seksuaalikehityksen arvion. Tuntee seksuaalisten kohdehäiriöiden diagnostiikan ja osaa soveltaa sitä aikuisten ja nuoruusikäisten tutkimuksissa. Tuntee lääkärin ilmoitusvelvollisuuden ja osaa toimia sen mukaan lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäilytilanteissa.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Tuntee seksuaalisten kohdehäiriöiden hoidon mahdollisuudet ja osaa laatia seksuaalisesta kohdehäiriöstä kärsivän motivoituneen potilaan hoidolle realistisen, riskejä pienentävän hoitosuunnitelman. Osaa arvioida seksuaalisesta kohdehäiriöstä kärsivän henkilön aiheuttamaa vaaraa muille ja ryhtyä käytettävissä oleviin toimiin riskin pienentämiseksi. Osaa suorittaa oikeuspsykiatrisen mielentilatutkimuksen seksuaalirikoksesta epäillyn henkilön oikeusprosessissa ja arvioida siinä tasapainoisesti mahdollisten seksuaalisten kohdehäiriöiden ja muiden mielenterveyden häiriöiden merkitystä syyntakeisuudelle ja oikeuspsykiatrisen hoidon tarpeelle.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Ymmärtää seksuaalirikoksiin ja seksuaalisiin kohdehäiriöihin liittyvät yhteisöllisen reagoinnin erityispiirteet ja kykenee tukemaan työyhteisöä seksuaalirikoksiin syyllystyneiden ja seksuaalirikoksen tekemisen riskissä mahdollisesti olevien potilaiden hoidon tarpeen arvioinnissa ja hoidossa. Osaa suunnitella seksuaalirikoksen jälkeen oikeuspsykiatriseen hoitoon määrätyn potilaan hoidon, evaluoida sen tuloksellisuutta ja suunnitella ja saattaa täytäntöön turvallisen uudelleenintegroitumisen sairaalan ulkopuoliseen elämään. Kykenee rakentamaan viestintään oikeuspsykiatrisen yhteisön ulkopuolelle, kun sellaista tarvitaan julkisuutta saaneiden rikostapausten kokonaishoidossa.</p>
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa Erikoistuvan kirjoittamien lausuntojen arviointi

Väkivaltariskin arvioiminen	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa käyttää työssään strukturoituja väkivaltariskin arviointimenetelmiä. Erikoistuva osaa laatia THL:n tuomioistuimen toimeksiannosta pyytämän vaarallisuusarvion.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Tiedonhallinta Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Tuntee väkivaltariskin arviointimenetelmien lähestymistavat ja eri lähestymistapojen vahvuudet ja heikkoudet. Kykenee osallistumaan strukturoidun riskiarvion tekemiseen ja hyödyntämiseen oikeuspsykiatrisen potilaan hoidon suunnittelussa moniammatillisen työryhmän jäsenenä. Tietää, mikä on tuomioistuimen THL:ltä pyytämä vaarallisuusarvio ja milloin ja missä niitä tehdään.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Tietää erilaisten väkivaltariskiarvioiden käyttötarkoitukset. Hallitsee HCR-20:n ja vähintään kahden muun strukturoidun väkivaltariskin arviomenetelmän mukaisen riskiarvion tekemisen, sen soveltamisen riskienhallintasuunnitelman ja hoitosuunnitelman laatimisessa ja tulosten raportoimisen kulloisenkin vastaanottajan tarpeiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Osaa antaa tarkoituksenmukaisen konsultaatiovastauksen väkivaltariskiarviota koskevaan konsultaatiopyyntöön. Osaa suorittaa vaarallisuusarvion osana mielentilatutkimusta erikoislääkäriin ohjauksessa.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Tuntee väkivaltariskiarvioiden käyttömahdollisuudet tieteellisessä tutkimuksessa ja kykenee seuraamaan riskiarvioalan tieteellistä kehitystä oikeuspsykiatrian kehittämiseksi. Hyödyntää väkivaltariskiarvioita ja riskinhallintaa koskevaa tietoaan oikeuspsykiatrisen palvelujärjestelmän kehittämisessä. Osaa ohjata moniammatillisen työryhmän jäseniä ja muita psykiatreja riskiarvion kliinisessä käytössä. Osaa suorittaa THL:n tuomioistuimen toimeksiannosta pyytämän vaarallisuusarvion.</p>
4. Arviointimenetelmät	<p>Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa</p> <p>Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa</p> <p>Erikoistuvan kirjoittamien lausuntojen arviointi</p>

Mielialahäiriöt	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva hallitsee mielialahäiriöiden diagnostiikan, mielialahäiriöiden hoidon periaatteet palvelujärjestelmän eri tasoilla ja mielialahäiriöiden merkityksen rikoskäyttäytymiselle ja syyntakeisuudelle sekä huomioida mielialahäiriön väkivaltariskiarvioinnissa. Erikoistuva osaa arvioida mielialahäiriöpotilaan syyntakeisuutta ja laatia ja toteuttaa mielialahäiriöpotilaan hoitosuunnitelman.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Tuntee mielialahäiriöiden diagnostiset kriteerit ja diagnostiset menetelmät ja osaa diagnosoida mielialahäiriöt nuoruusiässä, aikuisuudessa ja vanhuudessa. Tuntee mielialahäiriöiden psykososiaaliset ja lääkkeelliset hoitomuodot. Osaa arvioida mielialahäiriön vakavuutta ja laatia ja toteuttaa mielialahäiriöpotilaan hoitosuunnitelman. <i>Taso 2:</i> Hallitsee mielialahäiriön diagnostiikan, vakavuuden ja hoidon tarpeen arvioimisen monihäiriöisillä potilailla. Tuntee mielialahäiriöiden muut biologiset hoitomuodot ja osaa soveltaa niitä mielialahäiriöiden hoidossa. <i>Taso 3:</i> Osaa arvioida mielialahäiriöiden roolia rikoskäyttäytymiselle ja merkitystä syyntakeisuudelle mielentilatutkimuksessa. Osaa huomioida mielialahäiriön väkivaltariskiarvioinnissa. Osaa suunnitella mielialahäiriön hoidon osana oikeuspsykiatrista hoitoa.
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa

Elimelliset aivo-oireyhtymät	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa diagnosoida mielenterveyshäiriöt, joiden syyksi voidaan osoittaa aivosairaus, aivovamma tai muu aivojen toimintahäiriöön johtava tekijä. Erikoistuva hallitsee etiologiset selvittelyt sekä käytettävissä olevat tutkimus- ja hoitomenetelmät. Erikoistuva osaa tehdä oikeuspsykiatrisen hoito- ja kuntoutussuunnitelman. Erikoistuva tekee tarvittavaa yhteistyötä muiden lääketieteen erikoisalojen edustajien ja potilaan läheisten kanssa. Erikoistuva osaa arvioida elimellisen aivo-oireyhtymän suhdetta syyntakeisuuteen ja huomioida häiriön väkivaltariskiarvioinnissa. Erikoistuva osaa konsultoida alan erityisasiantuntijoita kuten neurologia, radiologia, neuropsykologia ja toimintaterapeuttia.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen Moniammatillinen yhteistyö
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva hallitsee elimellisten aivo-oireyhtymien diagnostiikan ja erotusdiagnoosiikan yleiset piirteet. Erikoistuva osaa suunnitella tarvittavia tutkimuksia ja hoitoa seniorilääkärin ohjauksessa. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa vastata seniorilääkärin ohjauksessa ja tuella oikeuspsykiatrisessa hoidossa olevan elimellistä aivo-oireyhtymää sairastavan potilaan hoidosta. Tutkittava osaa konsultoida tarvittaessa alan erityisasiantuntijoita. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa laatia itsenäisesti oikeuspsykiatrisessa hoidossa olevan elimellistä aivo-oireyhtymää sairastavan potilaan hoito- ja kuntoutussuunnitelman. Erikoistuva osaa arvioida elimellisen aivo-oireyhtymän suhdetta syyntakeisuuteen ja huomioida häiriön väkivaltariskiarvioinnissa.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Suora arviointi

Moniammatillinen yhteistyö ja työryhmän johtaminen	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa vastata oikeuspsykiatrisen potilaan hoidosta ja kuntoutuksesta hyödyntäen moniammatillista työryhmää. Erikoistuva osaa johtaa moniammatillista työryhmää ja vastata sen toiminnasta. Erikoistuva osaa jakaa tietoa ja taitoa eri ammattiryhmien kesken hoidon laatua ja tehokkuutta lisäävällä tavalla. Erikoistuva on hankkinut itselleen riittävästi hallinnollista koulutusta.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Toiminnan johtaminen Hallinnollinen osaaminen Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä ja johtaa työryhmää yhdessä seniorilääkärin kanssa. Erikoistuva tuntee oikeuspsykiatrisen potilaan hoitoa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöjä koskevan lainsäädännön. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa johtaa seniorilääkärin ohjauksessa ja tuella moniammatillista työryhmää. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa vastata itsenäisesti oikeuspsykiatrisen potilaan moniammatillisesta hoidosta.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Suora arviointi

Psykiatrisen lääkehoidon toteuttaminen	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva hallitsee näyttöön perustuvan lääkehoidon suunnittelun ja toteuttamisen. Erikoistuva osaa arvioida oikeuspsykiatrisen potilaan lääkehoidon tarpeen ja tehdä päätöksen lääkehoidosta huomioimalla potilaan mielipiteen, terveydentilan, muut sairaudet, aikaisemman ja nykyisen lääkityksen sekä vasta-aiheet. Erikoistuva hallitsee tahdosta riippumattoman lääkehoidon toteuttamisen ja osaa arvioida lääkevasteen ja haittaoireet. Erikoistuva hallitsee klotsapiinin käytön. Erikoistuva osaa motivoida potilasta asianmukaiseen lääkkeiden käyttöön ja antaa potilaalle asianmukaista informaatiota lääkityksestä.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Erikoistuva osaa suunnitella ja toteuttaa oikeuspsykiatrisen potilaan psykiatrisen lääkehoidon yhdessä seniorilääkärin kanssa ja tuntee lääkehoidon toteuttamiseen liittyvän lainsäädännön. Erikoistuva tuntee tyypillisten psykiatrisessa hoidossa käytettävien valmisteiden haittavaikutukset ja lääkevasteen arvioinnin. Erikoistuva osaa hakea tietoa ja tarvittaessa konsultoida farmakologian alan erityisosaajia.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Erikoistuva osaa seniorilääkärin ohjauksessa vastata oikeuspsykiatrisen potilaan psykiatrisen lääkehoidon toteuttamisesta. Erikoistuva osaa arvioida lääkevasteen ja haittaoireet. Erikoistuva osaa motivoida potilasta asianmukaiseen lääkkeiden käyttöön ja antaa potilaalle asianmukaista informaatiota lääkityksestä. Erikoistuva hallitsee klotsapiinin käytön.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Erikoistuva osaa vastata itsenäisesti psykiatrisen lääkehoidon suunnittelusta, toteuttamisesta ja seurannasta. Erikoistuva hallitsee lääkeyhdistelmien käytön ja osaa päättää mahdollisen tahdosta riippumattoman lääkehoidon tarpeesta ja toteuttamisesta.</p>
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Mini-CEX tai muu strukturoitu menetelmä arvioitaessa vuorovaikutusta potilaan kanssa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Suora arviointi

Psykososiaalisten hoito- ja kuntoutusmuodot	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva on perehtynyt sekä yksilö- että ryhmämuotoisiin psykososiaalisiin hoito- ja kuntoutusmuotoihin. Erikoistuva osaa suunnitella oikeuspsykiatrisen potilaan psykososiaalista hoitoa ja kuntoutusta ja arvioida potilaan soveltuvuutta hoitoihin/kuntoutukseen. Erikoistuva osaa tehdä psykoterapia-arvion. Erikoistuva pystyy arvioimaan hoidon ja kuntoutuksen vaikuttavuutta strukturoidusti moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen. Erikoistuva on perehtynyt neuropsykologiseen kuntoutukseen.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva osaa seniorilääkärin ohjaamana suunnitella oikeuspsykiatrisen potilaan psykososiaalista hoitoa ja kuntoutusta ja arvioida potilaan soveltuvuutta hoitoihin/kuntoutukseen. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa suunnitella oikeuspsykiatrisen potilaan psykososiaalista hoitoa ja kuntoutusta ja arvioida potilaan soveltuvuutta hoitoihin/kuntoutukseen seniorilääkärin tuella ja hyödyntää psykososiaalisen hoidon suunnittelussa moniammatillista yhteistyötä. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa suunnitella ja vastata itsenäisesti oikeuspsykiatrisen potilaan psykososiaalisesta hoidosta ja kuntoutuksesta hoidon eri vaiheissa. Erikoistuva osaa tehdä psykoterapia-arvion. Erikoistuva pystyy arvioimaan hoidon ja kuntoutuksen vaikuttavuutta strukturoidusti moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen. Erikoistuva on perehtynyt neuropsykologiseen kuntoutukseen.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Suora arviointi

Päihteiden käyttöön liittyvien häiriöiden diagnosointi ja hoitaminen	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa diagnosoida ja hoitaa oikeuspsykiatristen potilaiden päihteiden käyttöön liittyviä häiriöitä. Erikoistuva osaa huomioida päihdehäiriön oikeuspsykiatrisen hoidon suunnittelussa. Erikoistuva pystyy arvioimaan päihderiippuvuuden vaikeusasteen, päihteiden käyttöön liittyvät riskit ja komplikaatiot. Erikoistuva osaa konsultoida tarvittaessa päihdelääketieteen asiantuntijoita. Erikoistuva hallitsee opiaattikorvaushoidon tarpeen arvioinnin ja toteuttamisen.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Moniammatillinen yhteistyö
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva hallitsee päihdehäiriöiden diagnostiset kriteerit ja tunnistaa eri päihteiden vaikutukset. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva vastaa seniorilääkärin ohjauksessa päihdehäiriön diagnosoinnista, hoidon suunnittelusta ja toteuttamisesta. Erikoistuva osaa konsultoida tarvittaessa päihdelääketieteen asiantuntijoita. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa itsenäisesti hoitaa oikeuspsykiatrisia kaksois- ja kolmoisdiagnoosipotilaita. Erikoistuva osaa huomioida päihdehäiriön oikeuspsykiatrisen hoidon suunnittelussa ja mielentilatutkimuksissa. Erikoistuva hallitsee opiaattikorvaushoidon tarpeen arvioinnin ja toteuttamisen.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Suora arviointi

Skitsofrenia ja muut psykoosisairaudet	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva hallitsee psykoosisairauksien diagnostiikan ja käytettävissä olevat tutkimus- ja hoitomenetelmät. Erikoistuva tuntee skitsofrenian epidemiologian ja etiologiset tekijät. Erikoistuva osaa suunnitella psykoosisairaudesta kärsivän potilaan hoidon yksilöllisesti ja moniammatillisesti. Erikoistuva on perehtynyt haasteellisen (esim. lääkekielteisen) potilaan hoitoon sekä hoitoresistenttiin skitsofreniaan ja sen hoitomahdollisuuksiin. Erikoistuva on perehtynyt skitsofreniatutkimukseen ja tietää sen ajankohtaiset, tuoreet tutkimustulokset. Erikoistuva pystyy arvioimaan riskitekijöitä, tekee yhteistyötä potilaan läheisten kanssa ja osaa ottaa kantaa skitsofreniaa tai muuta psykoosisairautta sairastavan henkilön syyntakeisuuteen mielentilatutkimuksessa.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Moniammatillinen yhteistyö
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva hallitsee skitsofrenian ja muiden psykoosisairauksien diagnostiikan ja kliinisen kuvan. Erikoistuva osaa hoitaa ja arvioida oikeuspsykiatrissa skitsofreniaa tai muuta psykoosisairautta sairastavaa potilasta yhdessä seniorilääkärin kanssa. Erikoistuva tuntee oikeuspsykiatriseen tahdosta riippumattomaan hoitoon liittyvän lainsäädännön. <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa vastata seniorilääkärin ohjauksessa skitsofreniaa tai muuta psykoosisairautta sairastavan potilaan hoidosta. Hän osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä ja on perehtynyt skitsofrenian ja muiden psykoosisairauksien eri hoitomuotoihin. Erikoistuva on perehtynyt hoitoresistentin skitsofrenian hoitoon sekä haasteellisten psykoosipotilaiden hoitoon. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa vastata itsenäisesti skitsofrenian diagnostiikasta. Hän osaa suunnitella hoitoa ja arvioida sen vaikuttavuutta. Erikoistuva osaa johtaa moniammatillista hoitotiimiä ja ottaa kantaa tahdosta riippumattoman hoidon tarpeeseen. Erikoistuva pystyy arvioimaan riskitekijöitä, tekee yhteistyötä potilaan läheisten kanssa ja osaa ottaa kantaa skitsofreniaa tai muuta psykoosisairautta sairastavan henkilön syyntakeisuuteen mielentilatutkimuksessa.
4. Arviointimenetelmät	Arviointi lähiohjaaja/kouluttajalääkäri tapaamisissa Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit Suora arviointi

Potilasasiakirjojen ja lausuntojen laatiminen ja kirjallinen viestintä	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa laatia tehtäviinsä kuuluvat potilasasiakirjamerkinnot ja kykenee sujuvaan kirjalliseen viestintään mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa, potilaan hoidossa ja julkisessa viestinnässä.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Tiedonhallinta
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Osaa laatia keskeiset sairauskertomusmerkinnät ja kykenee selkeään ja jäsentyneeseen kirjalliseen ilmaisuun. Keskeiset sairauskertomusmerkinnät sisältävät ainakin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuloteksti - Väliarviot - Hoitosuunnitelma - Loppuarvio - Lääkemääräykset - Tutkimus- ja konsultaatiopyynnöt <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Osaa asiantuntevalla tavalla kirjallisesti käsitteellistää potilaan oireita ja tilannetta. Osoittaa kykyä erottaa olennaisia tietoja epäolennaisista ja kykenee kuvaamaan monimutkaisiakin tilanteita selkeästi ja napakasti. Kykenee tavanomaisissa hoitoon liittyvissä lausunnoissa ja asiakirjoissa (kuten etuuslausunnot, tahdosta riippumattomaan hoitoon liittyvät asiakirjat) jäsentyneeseen ja selkeään ilmaisuun lausunnon kannalta olennaiseen keskittyen. Kykenee tilanteen vaatimaan kirjalliseen ilmaisuun mielentilalausunnon laatimisessa ohjattuna.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Hallitsee laajasti erilaisten sairauskertomusmerkintöjen, etuus- ja viranomaislausuntojen laatimisen. Osaa laatia mielentilalausunnon ja vaarallisuusarvion. Osaa monipuolisesti soveltaa taitojaan kirjallisessa viestinnässä huomioiden kirjauksen/lausunnon tavoitteen, oman asiantuntemuksensa sekä käytettävissä olevat resurssit. Kykenee julkiseen viestintään oikeuspsykiatria-asiasta.</p>
4. Arviointimenetelmät	Erikoistuvan tuottamien asiakirjojen arviointi Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa

Konsultaatiotaidot	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa pyytää tarkoituksenmukaisesti erityistyöntekijöiden ja toisen erikoisalan konsultaation potilaastaan/ tutkittavastaan ja hyödyntää kerättyä tietoa tehokkaasti moniammatillisen työryhmän jäsenenä sekä vastata toiselle erikoisalalle oikeuspsykiatrian asiantuntemusta vaativassa konsultaatiopyynnössä.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Toiminnan johtaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<p><i>Taso 1:</i></p> <p>Tietää mitä hyötyä erityistyöntekijöiden (esim. psykologi, toimintaterapeutti) tutkimuksista on saatavissa eri tilanteissa, mitä hyötyä niistä ei ole saatavissa ja mitä vastaavaa tietoa voidaan saada muilla menetelmillä tai on jo saatu. Tunnistaa tilanteet, joissa oikeuspsykiatrisen potilaan/ mielentilatutkittavan tilanteen ymmärtämiseksi ja/tai hoitamiseksi tarvitaan toisen erikoisalan asiantuntemusta. Osaa muotoilla tarkoituksenmukaisesti rajatun konsultaatiopyynnön erityistyöntekijälle tai toiselle erikoisalalle. Ryhtyy konsultaatiovastauksen edellyttämiin toimiin.</p> <p><i>Taso 2:</i></p> <p>Tietää erilaisten erityistyöntekijöiden tutkimustulosten ennustearvon erilaisissa tilanteissa.</p> <p>Ymmärtää missä tutkimuksissa ja missä sairausprosessin vaiheessa mielekästä tehdä erikoistyöntekijöiden tutkimuksia. Tietää mitä hyötyä somatiikan tutkimuksista on saatavissa eri tilanteissa, mitä hyötyä niistä ei ole saatavissa ja mitä tietoa voidaan saada muilla menetelmillä ja osaa tulkita tutkimustuloksia mielekkäällä tavalla. Osaa vastata fokusoidusti ja tarkoituksenmukaisessa laajuudessa toisen alan oikeuspsykiatrialta pyytämään konsultaatioon potilaansa/ tutkittavansa asioiden hoidossa. Osaa antaa muiden erikoisalojen toimijoille tarkoituksenmukaiset tiedot yhteisen potilaan (oikeus)psykiatrisen problematiikan luonteesta, hoidon tarpeesta ja oikeuspsykiatrian hoitosuunnitelmasta.</p> <p><i>Taso 3:</i></p> <p>Osaa arvioida sitä, kuinka paljon työtä erikoistyöntekijöiden tutkimukset vaativat ja suhteuttaa niistä saatavissa olevan hyödyn työmäärään. Osaa arvioida sitä, kuinka paljon kustannuksia somatiikan tutkimukset vaativat ja suhteuttaa niistä saatavissa olevan hyödyn kustannuksiin. Osaa toimia oikeuspsykiatrian asiantuntijana monen erikoisalan osaamista vaativan potilaan hoidon suunnittelussa. Osaa kouluttaa muiden erikoisalojen toimijoita oikeuspsykiatrian alan kysymyksissä heidän hoitoprosessejaan tukevalla tavalla.</p>
4. Arviointimenetelmät	<p>Suora arviointi neuvottelu-, työryhmä- ja verkostotilanteissa</p> <p>Arviointi lähiohjaajatapaamisissa ja konsultoidessa</p> <p>Erikoistuvan tuottamat kirjalliset dokumentit</p>

Mielentilatutkimuksen tekeminen ja syyntakeisuuden arviointi	
1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa johtaa mielentilatutkimusprosessia, toimia siinä tutkivana lääkärinä ja laatia mielentilatutkimuslausunnon. Erikoistuva osaa arvioida tutkittavan syyntakeisuutta syytteenalaiseen tekoon.
2. Tärkeimmät osaamisalueet	Lääketieteellinen osaaminen Toiminnan johtaminen Moniammatillinen yhteistyö Vuorovaikutustaidot Kirjallisen materiaalin tuottaminen
3. Luotettava käyttäytyminen	<i>Taso 1:</i> Erikoistuva tuntee mielentilatutkimusprosessin ja siihen liittyvän lainsäädännön (mielenterveyslaki). Erikoistuva tuntee syyntakeisuuden käsitteen, sen luokat ja siihen liittyvän lainsäädännön (rikoslaki). <i>Taso 2:</i> Erikoistuva osaa tehdä seniorilääkärin ohjauksessa mielentilatutkimuksen ja laatia mielentilatutkimuslausunnon huomioiden THLn ajankohtainen ohjeistus lausunnon laatimisesta. Erikoistuva osaa arvioida seniorilääkärin tuella tutkittavan syyntakeisuutta syytteenalaiseen tekoon. <i>Taso 3:</i> Erikoistuva osaa johtaa mielentilatutkimusprosessia, toimia siinä tutkivana lääkärinä ja laatia mielentilatutkimuslausunnon. Erikoistuva osaa arvioida tutkittavan syyntakeisuutta syytteenalaiseen tekoon.
4. Arviointimenetelmät	Suora arviointi työryhmätilanteissa Erikoistuvan tuottama kirjallinen materiaali Arviointi lähiohjaajatapaamisissa